

3 scena

Antuanas

Ji man pasakė: „Turime pasikalbėti.“ Dažniausiai, kai jūsų moteris pareiškia norinti pasikalbėti, gero nelauk. Bet šį kartą neatkreipiau dėmesio. Nes ir aš turėjau jai ką pasakyti. Ketinau ją labai nudžiuginti ir nustebinti, nè nenujaučiau, kad vėjas pūstels priešinga kryptimi. Tai nutiko prieš šešias valandas. Tarsi kitame gyvenime. Tame prieš „naujiėną“.

Dabar su Meredita sėdime prie šventei padengto stalo, staiga praradusio visą savo šventiškumą. Šampano burbuliukai, lašiša, žvakės... Šventiška atmosfera mano namuose, kurie netrukus turėjo tapti mūsų namais, dabar man atrodo juokinga. Vos nepadovanojau jai antrųjų savo buto raktų, vos nepakviečiau persikelti pas mane – o tai rimtas įsipareigojimo jai žingsnis. Įsipareigojimo. Gal čia šuo ir pakastas.

Meredita nepasirengusi. Tai ji ir bando man paaiškinti visais įmanomais būdais, bet skausmas vis tiek nežmoniškai ūmus ir jos žodžiai jo nesušvelnina.

Jai reikia laiko surasti, realizuoti save, kad grįžtų pas mane geresnė. Jai kilo mintis pasinaudoti kitomis gastrolėmis ir pradėti savotišką Meilės kelionę, savęs ir mūsų realizavimo kelionę. O diskusijos apie tai, šiaip ar taip, niekur nenuves...

Man svarbiausia, kad ji nuo manęs nutols. Dėl to niekaip negaliu suprasti, kodėl ji taip elgiasi. Nepatikliai žiūriu į jos judančias lūpas, pasakojančias apie aistrą man. Būtent. Ji nenori visko sugadinti. Ji kalba iš visos širdies. Atrodo, kad ir jai skauda. Tai kodėl ji tada verčia mane kentėti?

Tarsi užhipnotizuota savo pačios žodžių, ji pasakoja. Kad nori būti verta mūsų meilės istorijos. Kad, jos įsitikinimu, meilės iš didžiosios M raidės turi nusipelnyti, turi jai pasiruošti... Palyginti su manimi, ji sau pačiai atrodo kaip juodraštis, kaip pradžių pradžia to, kuo galėtų būti, ir ši mintis jai nepakeliama. Noriu šaukti, kad ji klysta, bet kaip kovoti su tokioais tvirtai įsišaknijusiomis nuostatomis? Ji įsitikinusi: jeigu ji neturi dėl ko savimi didžiutis, mūsų jausmai neišvengiamai mirs, kad savivertės trūkumas galiausiai prislėgs mūsų santykius ir juos sunaikins. Jos argumentai: „Tu jau turi viską.“ Garbę. Pripažinimą. Radijo laidų prodiuseris su jį garbinančiais valdiniais. Ji primena tą kvailą užriestų nosių vakarą, vėl pasakoja, kaip nemalonu ir nejauku būna, kai ją pristatau, kaip nervinasi, kai jos klausoma, kur yra vaidinusi, kaip nebegali daugiau išverti tų neva sutrikusių ir pašaipių šypsenu. Tebus prakeiktas tas ją nuolat kankinantis nevisavertiškumo kompleksas, kaip koks svarstis metų metus tampomas paskui save nuo tada, kai atšalo jos santykiai su savo provincijos aukštuomenės šeima, nes jie nesusi- taiko su jos pasirinkimu tapti menininke. Kad ir kiek kartočiau, kad ja tikiu, nors ji kol kas neprasimušė, – tai nepadeda. Ji nori „ką nors“ pasiekti prieš leisdamasi į gyvenimo nuotykių su kitu žmogumi, kuris pagaliau būtų tas Vienintelis. Kitas žmogus esu aš. O kad $1 + 1 = 3$, ji dar netiki. Norėčiau jai pasakyti, jog man nusispjaut, kad ji dar ne visai emociškai subrendusi, man labai gerai ir taip. Taip, tiesa, ji neatrodo trisdešimt dvejų dėl savo vaikiškų aikštėjimųsi, kuriuos slepia po suaugusio žmogaus

oda tarsi maištingas strazdanas, dėl savo sudėtingo jautruolės charakterio, dėl princesiškių užgaidų, savo manijų, kurias sulesu tarsi paukštelis, taip priversdamas ją pratrūkti juoku, dėl savo juoko, taigi, to, kuris suteikia spalvų ir skonio mano dienoms, o dar labiau naktims, dėl savo aksominės odos, kurią glamonėčiau, kol baigsis pasaulis, tarsi pamišęs Baržavelis...

Pamišęs, taip. Pamišęs.

Vena man ant kaktos pulsuoja mano sielvarto ritmu.

Žvelgiu į šitą idiotę, kvaile, lunatikę, mano meilę. Kokia ji graži, ta beprotė.

Trisdešimt septynerius metus jos laukiau ir galiausiai radau. Visos istorijos iki jos man atrodo bespalvės, nuo tada, kai ji vienu žvilgsniu, viena šypsena viską aplink užtemdė. O dabar, kai galiausiai turiu savo perlą, ji nori iškeliauti, mane palikti? Gyvenimas nelogiškas.

Meredita tęsia savo iš absurdo siūlų suaustus samprotavimus.

– Noriu to, nes tave myliu! – galiausiai sušunka ji. – Turiu surizikuoti tave prarasti, kad surasčiau save ir grįžčiau pas tave geresnė, supranti?

Niekada nesu girdėjęs tokios beprotybės. Turėčiau pasakyti, kad kaip būsimoji aktorė dramoms ji ypač gabi.

– Juk, šiaip ar taip, palaikysim ryšį! – bando mane paguosti.

– O! Nuostabu! – karčiai ištariu. – Netgi sulauksiu iš tavęs kelių žinučių...

– Antuanai! Viskas nebus taip blogai, prižadau. Bendrausime telefonu, elektroniniais laiškais, žinutėmis, visai, ir šis ryšys bus gražus kaip Ariadnės siūlas, pamatysi! Tai, kad kurį laiką nesimatysime, nereiškia mūsų geismo pabaigos, greičiau atvirkščiai. Galėsime branginti šį ilgėsį...

Neprarasdamas paskutinės vilties, bandau atvesti ją į protą, švelniai papurtau suėmęs už pečių.

– Meredith, pabusk! Čia tau ne spektaklis! Tai visiški klie-
desiai! Šaltai man praneši, jog palieki mane, kad leistumeisi
ieškoti atsakymų į kažkokius egzistencinius klausimus apie
save, mane, gyvenimą, meilę ir dar kažin ką?

– Tu nesupranti...

– Tai jau tikrai! Atleisk, bet išties nesuprantu!

– Nepalieku tavęs, Antuanai. Taip elgiuosi todėl, kad tu
mano ateities planuose svarbiausias, *beprotiškai* svarbus. Aš
noriu suteikti mūsų istorijai galimybę išties gerai susiklostyti.

– O kaip aš? Ar nemanai, kad ir tu man *beprotiškai* svar-
bi? Ar bent nutuoki, kaip šiuo metu elgiesi su mano jausmais?
Pažvelk į mane!

Stipriai suimu jai už smakro, kad priversčiau pažiūrėti į
mane. Ji bando ištrūkti iš mano glėbio. Ašara išdavikė rieda jos
skruostu. kažkas atlėgsta mano krūtinėje. Vadinasi, neišsigal-
vojau, kad ji mane myli.

Staiga varžtai atsileidžia, pasipriešinimas išgaruoja. Mano
balsas virsta glamone, drugelio sparnų virpėjimu ant jos lūpų.
Jos kaklą nubერიu tūkstančiais „myliu tave“, kol ji ima tirtėti. Ji
tokia jautri, mano Meredith. Jautrumo stradivarijus.

Meredith

Dar vienas „myliu tave“ ir prarasiu visą išdidumą. Sukandu
dantis, kad užgniaužčiau kylančią raudą. Jis turi liautis kartoti
šiuos graudžius žodžius.

– Užsičiaupk!

– Niekada.

Antuanas! Galėčiau nokautuoti jį dešimt kartų, o jis atsi-
stotų vienuoliktą. Man patinka jo užsispyrimas. Mano žvilgsnis

paskęsta jo šviesiai rudose akyse su gintaro atšvaitais, o ranka savaime panyra į jo tamsius šilkinius plaukus, kurie verčia mane virpėti.

Mūsų lūpos susilieja. Mano kūnas prisisvartuoja prie jo tarsi laivas, atpažinęs savo uostą. Kaip išeiti?

Bet mano baisiausias košmaras sugrįžta ir bastosi mano galvoje, apsvaigusioje nuo rausvo meilės nektaro: įsivaizduoju save įklimpusią į buržua rutiną, pristatomą kaip kažkieno žmona, kurios kalbas apie karjerą palydi šypsenos, nes ta karjera sutrūkinėjusi į atkarpas, net ne atkarpas, o trupinėlius, nevertus nė pelytės dėmesio. Ir ne šiaip sau. Geroji žmonelė mylimam vyrui pagimdė du vaikus. Savaime aišku, jam tenka daug dirbti. Savaime aišku, vienas iš dviejų turi aukotis šeimai. Jos daili suknelė papuošta ne krištolu ir ne blizgučiais, o vaikiškos tyrelės aureolėmis, keliais ruožais to, ką atpylė kūdikėlis. Nagai nukirpti trumpai, o lakuoti jų nebėra prasmės. Taip patogiau. Ir mylimojo žvilgsnis vis labiau gęsta į ją žiūrint... Na jau ne! Jų meilė negali taip baigtis! Tik ne jų. Tik ne jiems!

Todėl turiu rasti išeitį. Aišku, kol kas jis nesupranta. Bet turiu būti stipri už abu.

Išsivaduoju iš jo rankų lynų.

– Viso, Antuanai, – sakau kuo tvirčiau. – Lik sveikas, bet prižadau sugrįžti, prisiekiu tau!

– Kada?

– Nežinau... Aš...

– Man pernelyg neaišku, Meredith. Aš taip negaliu. Man sunku išverti tai, ką man dabar primeti. Myliu tave, bet negalėsiu laukti amžinai. Pernelyg skaudu...

Sukandęs dantis jis įsipila dar vieną taurę šampano, vienu mauku ją išgeria ir suka kambaryje ratus tarsi bandydamas išsklaidyti jį apėmusią baimę. Sunerimusi žvelgiu į jį, bandau žūtbūt ką nors sumąstyti.

– Metai ir viena diena! – staiga sušunku. – Kaip pamesiems daiktams! Metai ir viena diena, o tada amžiams priklausysiu tik tau!

– Siūlai man terminą, Meredita? Tu išties mėgsti viską teatralizuoti...

Nors ir susierzinęs, nors neatrodo, kad mano pasiūlymas jam patiktų, jis, regis, mąsto apie jį. Atsiremia į palangę atsukęs man nugarą, paskui staiga atsigrežia.

– Meredita, būk realistė. Tiek *išties* per ilgai. Taip ilgai tikrai neištversiu.

Giliai širdyje sutinku. Tada Antuanas pasiūlo kitą variantą.

– Tebus aštuoniasdešimt dienų kaip Filijui Fogui Žiulio Verno romane.

Jo žvilgsnyje matau kažką panašaus į viltį. Greitai suskaičiuoju. Mažiau kaip trys mėnesiai. Apgailestaudama susiraukiu.

– Per trumpas laikas, mielas...

Jis nusivylęs.

– Tai kiek pagaliau tau reikia laiko? – suloja jis.

Matant jį štai tokį, man suspaudžia širdį. Vos girdimai pasiūlau šešis mėnesius. Jis nuleidžia galvą, kad pasvertų, ką reikštų šeši išsiskyrimo mėnesiai, ir tam, kad nematyčiau jo žvilgsnio, kai jis pasiduoda. Šiek tiek palaukia, o tada giliai atsidusdamas atsako:

– Gerai, Meredita, gerai. Duodu šešis mėnesius tavo ieškojimams, o tada laikiu tavęs sugrįžtant. Bet perspėju tave: nelauksiu NĖ dienos ilgiau!

Man be galo patinka, kai jis nuduoda esąs griežtas. Prieinu ir apkabinu jį, nepaisydama jo surūgusios minos.

– Ir dar vienas dalykas, – priduria jis.

– Koks?

– Noriu per šį laikotarpį bent vieno susitikimo.

– Pažadau.

Jis išleidžia širdį draskantį atodūsi.

– Ar tikrai viso to nori, Meredith?

Jaučiu, kaip jo kūno šiluma grėsmingai pasklinda mano oda, ir bijau, kad mano ryžtas gali palūžti. Švelniai jį atstumiu.

– Tikrai.

Apsimetu, kad nematau, kaip jo blakstienas suvirpina liūdesio šydą.

– Ar dabar geriau supranti, kodėl viso to siekiu?

Jis žvelgia į mane su neišmatuojamu švelnumu.

– Taip.

Žinau, kiek daug jam kainuoja toks savotiškas palaiminimas. Tokia štai dovana, kad galėčiau ramiai atsisveikinti. Šią akimirką myliu jį dar labiau.

Greitai. Turiu eiti, kol neapsigalvoju.

Jis apkabina mane paskutinį kartą, ir nors aš apsisuku ruošdamasi išeiti, mūsų rankos susikibusios. Atplėšiu save.

Svyruodama pagriebiu palatą ir pereinu kambarį trim dideliais žingsniais. Ant slenksčio atsisuku ir pažvelgiu į jį paskutinį kartą. Prastas sumanymas. Sprunku.

Gatvėje mano žingsniai tūkši į grindinį ir atsimuša mano galvoje skaudžiomis mintimis, visa jėga kalančiomis man į smilkinius. *Tu išprotėjai. Visiškai išprotėjai.*

Prieš pasukdama, pakeliu akis į trečią aukštą. Jis ten, už fetro užuolaidos. Galėčiau prisiekti, kad mačiau jo akies kraštelyje sutviskant ašarą. Atrodo, kad širdį graužia žiurkė. Sprunku tarsi vagilė. Nešuosi keistoką grobį – nebaigtą meilės istoriją, kuri po pusės metų taps dar brangesnė... arba išvis bevertė!

Lyja. Ne, čia aš lašu.

Kišenėje suvibruoja telefonas. Žinutė. Nuo jo. Atsikvepiu pirmą kartą per pastarąsias penkiolika minučių. Prieš mano akis rikiuojasi šeši žodžiai:

„Eik. Gyvenk ir grįžk pas mane.“

Jis puikiai valdo žodį. Ir tai toli gražu ne vienintelė gera jo savybė! Kaip kokiam Radu Miaileanu¹ filme „Eik. Gyvenk ir tapk“, aš – tremtyje.

Tik kad šios tremties norėjau aš pati...

„Tremties duona karti.“ Ačiū, Šekspyre! Nesitikėjau, kad burnoje liks plieno skonis. Ir šis surūdijusio metalo skonis tikrai greitai laiku netaps saldus! Šitos audros pati norėjau, bet kol kas negaliu su ja susitaikyti. Ant savo vėtomo gyvenimo plausto prisimenu vienintelį vardą – Roza.

Skambinu. Vos išgirdusi mano balsą, ji viską supranta.

– Atvaryk! – liepia ji.

Mano sielos dvyinė. Šoku į taksi – manęs nereikia įkalbinėti, kad nulėkčiau pas tą, kuri paguos mano sudaužytą širdį.

¹ Radu Mihăileanu (g. 1958) – rumunų kilmės prancūzų kino režisierius ir scenaristas. (Čia ir toliau – vert. past.)